

Романовський Денис Дмитрович

5 курс, факультет соціології і права,
НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Цирфа Г.О., к.іст.н., доцент

кафедри господарського та
адміністративного права ФСП НТУУ «КПІ»

Право інтелектуальної власності

в інформаційному суспільстві – необхідність чи анахронізм?

Інформаційне суспільство — відносно молоде поняття, яке бере свій початок в роботах австрійсько-американського економіста Фріца Махлупа, який на початку 1930-х років вивчав вплив патентів на наукові дослідження. Проте нині воно має кардинально ширше тлумачення. Одне з визначень інформаційного суспільства каже наступне: **Інформаційне суспільство** — це суспільство, яке орієнтоване на людей, відкрите для всіх і кожного, спрямоване на розвиток, суспільство, в якому кожен бажаючий може створювати інформацію і знання, мати до них доступ, користуватися, обмінюватися ними, надаючи змогу окремим особам, громадам і народам в повній мірі реалізувати свій потенціал, сприяючи сталому розвитку, і тим самим підвищуючи якість свого життя.

Але виникає багато проблемних питань, які нині однозначно не вирішені. Як в такому суспільстві бути з конфіденційністю персональних даних, яким чином надавати доступ до інформації окремих, спеціальних баз даних, тощо...

Логічно виникає питання — а яким же чином відбуватиметься реалізація прав інтелектуальної власності? В загальноприйнятому вигляді автор, або власник прав на твір, має право розпоряджатись своєю власністю — твором. Тобто надавати ліцензії, укладати договори франшизи, або ж просто надати відкритий доступ до свого твору.

З появою мережі інтернет кардинальна зміна такого стану речей була питанням часу. Піонером в цьому питанні стала поява **Napster** (файлообмінна пірінгова мережа, створена Шоном Феннінгом, що діяла в період з червня 1999 року

по липень 2001 року). Фактично це був торент в сучасному розумінні. І поява цієї програми кардинально змінила весь процес реалізації такого продукту творчої діяльності як музика, а згодом і фільмів, книг та власне програм як таких.

Нині піонерами в сфері регулювання та реалізації прав на твори є, як не дивно — недержавні, приватні всесвітні компанії, як то **Google**, **YouTube**, **Amazon** тощо. Держави фізично не встигають змінювати законодавчу базу в цій сфері з ряду об'єктивних причин.

Не можна оминати також питання патентів, хоча тут ситуація ще не настільки чітко сформована, як у випадку з авторськими правами. Перше, що спадає на думку, і це - очевидно, оскільки мабуть кожен про це чув — це “патентні війни” між такими гігантами світової індустрії як **Samsung**, **Apple**, **HTS**, **Nokia**, **LG** тощо. Фактично виходить так, що патенти, в тому вигляді, в якому вони існують, гальмують розвиток і реалізацію наукових досягнень та впровадження їх в суспільстві. Необхідний новий підхід до вирішення даного питання. Можливо, що першим реальним кроком є заява молоді, але вже відомої на весь світ компанії **Tesla Motors** про надання дозволу всім автовиробникам використовувати свої патенти в розробці автомобілів, за умови “добросовісного” їх використання.

Автор даної статті лише зачіпає ті глобальні тенденції, що стосуються розвитку права інтелектуальної власності в інформаційному суспільстві, проте чітко зрозуміло, що подальший розвиток інформаційного суспільства кардинальним чином вплине на дану сферу.